

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Vildtinformation

2011

**Jagttiderne ændres
fra 1. april 2011**

**Vinterfodring af
hjortevildt og hønsefugle**

**Nyt digitalt system
– regulering af vildt**

Redaktør:
Forstfuldmægtig
Caroline Bald

Redaktion:
Sandor Hestbæk Markus,
Lars Richter Nielsen

Redaktionel bistand:
Hans Henrik Lichtenberg,
LichtenbergPress

Fotos:
Caroline Bald (forsiden),
DMU-Aarhus Universitet,
DTU-Veterinærinstituttet,
Fødevarestyrelsen, Lars Gade,
Thomas Eske Holm, Peter Lassen,
Julie Dahl Møller, Naturgrafik,
Helle Freiling Nielsen

Grafisk tilrettelæggelse:
Page Leroy-Cruce

Rentegning af figurer:
Anne Marie Alfredsen

Produktion:
Scanprint

Papir:
60 g MFC (klorfri)

ISSN:
0906-4907

Publikationen er trykt i
overensstemmelse med
gældende miljøkrav.

Hæftet fås i:
Miljøministeriets
Informationscenter
tlf. 70 12 02 11
info@mim.dk

Hæftet kan også findes på:
www.naturstyrelsen.dk

Redaktionen afsluttet
18. januar 2011

Artiklerne må citeres med
angivelse af kilde.

Hæftet henvender sig til
jagt- og naturinteresserede og
udsendes til samtlige jægere
i Danmark.

Indhold

	side		side
Nye jagttider træder i kraft	3	Reservater med resultater	12
Kontroltilsyn af blyhagl gav gevinst	3	Fødevarestyrelsen ønsker organer	13
Skal vildtet fodres?	4	fra vildsvin	
Vinterfodring af hjortevildt	5	Første år med biotopplaner	14
Vinterfodring af fuglevildt	6	Schweisshundeførere	14
Rotteproblemer ved vildtfodring	7	Vildtudbyttestatistik	16
Rotte- og musegift i danske rovfugle,	8	Jagtportal skal gøre det lettere	17
ugler og små rovpattedyr		Hjælp til syvsoveren mm.	18
Stigende antal tilfælde af	9	Jagttegnsafgiften	18
"den fynske syge" hos råvildtet		Jagttegn og prøver 2010	18
Indsatsplan mod mårhunden	10	Vildtkonsulenter i Naturstyrelsen	19
Sådan søger du om tilladelse til	11	Guide til mere information	19
regulering af vildt på Vilreg		Kommer fuglene tilbage efter jagt?	20

Ny styrelse for jagt og vildt

FRA NYTÅR FIK MILJØMINISTERIET en ny styrelse, som for de fleste inden for jagt- og vildtområdet vil virke som en gammel bekendt. Og sådan skal det også være.

Den ny Naturstyrelsen er jo blot en fusion mellem Skov- og Naturstyrelsen og By- og Landskabsstyrelsen. Formålet med denne fusion er ikke at sætte store omvæltninger i gang over for brugerne. Det er derimod en justering af en organisation, der skal sikre en mere hensigtsmæssig administration af vores natur, vores vand og vores landskaber.

Naturstyrelsen har i dag det samme ansvar og de samme opgaver, som Skov- og Naturstyrelsen havde. Og er dermed også myndighed inden for jagt og vildtforvaltning.

Med oprettelsen af Naturstyrelsen vil vi arbejde videre med at sikre og udvikle vores service overfor samarbejdspartnere og borgere.

Vi har taget de første spadestik til en ny jagtportal, som skal finde nye veje til håndtering af jagttegn, jagtprøver og i det hele taget sikre en bedre og mere direkte kommunikation med jægerne. I 2011 vil de nærmere krav til systemet blive klar, og opgaven vil blive sendt i udbud. Vi forventer os meget af den ny portal, netop fordi den vil give bedre muligheder for løbende at komme i kontakt med de danske jægere, og fordi det vil forbedre brugervenligheden for jægerne.

Naturstyrelsen ser frem til et godt samarbejde med jægerne.

Med venlig hilsen

Niels Christensen
Direktør, Naturstyrelsen

Nye jagttider træder i kraft

1. april 2011

Der er både udvidelser og stramninger i de nye jagttider.

JAGTTIDERNE ER blevet ændret med virkning fra 1. april 2011. Revisionen er sket på baggrund af en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser vedrørende det biologisk, faglige grundlag og en indstilling fra Vildtforvaltningsrådet.

Udvidelser i jagttiden

Jagttiden på skovsnepper og råvildt slutter fremover først 31. januar. Det samme gælder på fiskeriterritoriet for visse andefugle: grågås, blisgås, sædgås, kortnæbbet gås, gråand, atlingand, krikand, spidsand, pibeand, skeand og knarand.

Der kommer desuden jagttid på de invasive arter, herunder på mårhund. Det betyder eksempelvis, at alle – også jægere mellem 16 og 18 år – kan jage disse arter.

Indskrænkninger i jagttiden

Jagttiden indskrænkes på agerhøne, så den slutter den 15. oktober og for ederfugl (hun) 30. november. Desuden vil der ikke længere være jagttid på havlit, ederfugl (han), fløjsand og sortand i februar måned. Endelig indskrænkes jagttiden på ringdue, så den fremover begynder 1. november.

Lokale jagttider

Der bliver flere lokale afvigelser fra de generelle jagttider, særligt på det store hjortevildt. Derudover er ederfuglen fredet på og ved Bornholm, ligesom fredningen af sædgåsen er udvidet til at gælde hele Region Midtjylland. Haren blev desuden i 2010 fredet for en 3-årig forsøgsperiode i Himmerland.

PETER LASSEN

På Naturstyrelsens hjemmeside, www.naturstyrelsen.dk, kan man se alle de nye jagttider og kortene, der viser visse af de lokale jagttidsområder i farver.

Jagttiderne gældende fra 1. april 2011 fremgår af den jagttabel, som er udsendt sammen med Vildtinformation 2011. Jagttabellen kan også findes på Naturstyrelsens hjemmeside: www.naturstyrelsen.dk

FULDMEGTIG ELSEBETH BRAÜNER, NATURSTYRELSEN

Kontroltilsyn af blyhagl gav gevinst

Blyhagl har været forbudt i Danmark i 15 år. Alligevel findes der stadig jægere, som benytter blyhagl, viser en nylig kontrol.

DET ER FOBUDET at anvende blyhagl på jagt i Danmark, og det har det været siden 1996. På trods af dette viste en rapport lavet på foranledning af Fødevarestyrelsen i 2009, at der fortsat er jægere, der anvender blyhagl. Det ses blandt andet af blyhagl fundet i fasaner og ænder. Det fik Skov- og Naturstyrelsen til at iværksætte et landsdækkende kontroltilsyn i efteråret og vinteren 2010/11 for at undersøge, hvilke patroner jægerne har med på jagt. 657 jægere blev kontrolleret under jagter, og tre af dem havde blyhaglpatroner på sig. De tre er nu blevet politianmeldt. Det er strafbart at købe, besidde og anvende blyhagl til jagt og regulering i Danmark. En overtrædelse af forbuddet straffes som udgangspunkt

med bøde, men kan give helt op til to års fængsel.

Den ene af de tre benyttede blyhagl, som han havde haft liggende fra før forbuddet trådte i kraft, men det er ingen undskyldning, eftersom selve besiddelsen af blyhagl er forbudt. De to andre må formodes at have importeret blyhagl. Blyhagl benyttes i vores nabolande, eksempelvis Sverige og Tyskland. Det skal her understreges, at det er ulovligt at importere blyhagl til Danmark. En del af de blyhagl, som ulovligt bruges i Danmark, kan stamme fra jagtturister, som ikke kender til den danske lovgivning. Det er op til jagtledere og jagtudlejere at gøre opmærksom på, at anvendelsen af blyhagl er ulovlig i Danmark. Årsagen til, at blyhagl er ulovlige, er, at

bly er et giftigt tungmetal, som ikke nedbrydes i naturen. Bly mistænkes blandt andet for at skade fostre og deres udvikling.

FORSTFULDMÆGTIG CAROLINE BALD, NATURSTYRELSEN

PETER LASSEN

PETER LASSEN

Skal vildtet fodres?

Som hovedregel bør vildtet kunne klare sig selv i den danske natur, men der kan være grunde til at fodre, når vejrforhold og menneskets aktiviteter har indflydelse på dyrenes livsbetingelser.

STÆRKE OG TALRIGE vildtbestande, som er robuste overfor vejrlig, sygdomme og andre negative faktorer, opnås ved gode livsbetingelser, hvor vildtets behov for skjul og føde bliver opfyldt. Alle, som forvalter naturarealer, bør derfor medvirke til at sikre, at der hele tiden skabes de bedste livsbetingelser og levesteder for vildtet. På den måde kan man sikre, at de jagtbare arter optræder talrigt som følge af gode leve- og ynglevilkår.

Fodring sikrer jævn fødetilgang

Der kan være forskellige grunde til, at man fodrer vildtet – eksempelvis for at hjælpe dem igennem en hård vinter, for at undgå skader på mar-

kagrøder eller træerne i skoven, eller for at hæve terrænets bæreevne. Fodring kan også blot udføres for at kunne iagttage og nyde synet af de vilde dyr og fugle.

De livsbetingelser, der er i det moderne landskab, tilbyder langt fra optimale forhold for en række vildtarter. Terrænplejetiltag suppleret med fodring kan være faktorer, der er med til at hjælpe vildtet til en mere jævn fødetilgang. Supplerende fodring kan sikre, at der er en passende yngelbestand. Når markerne er høstet, og føden er fjernet, kan fodring sikre en lang række vildtarters overlevelse i vinterperioden og dermed forbedre ynglesuccesen det efterfølgende forår.

Man påtager sig et ansvar

Vælger man at fodre, påtager man sig et ansvar. For alle arter gælder, at man skal bruge det rette foder og opretholde fodringen i hele foderperioden – ellers har man gjort mere skade end gavn.

Når man begynder fodring, påtager man sig et forvaltningsansvar, især når det gælder hjortevildtet, hvor mennesket er dets vigtigste rov-dyr. Det er væsentligt, at der samtidig med fodringen ved afskydning sikres en god alders- og kønsbalance i bestanden. Ellers vil fodringen kunne bidrage til en usund bestand, hvor syge og svage dyr overlever, og hvor bestanden er eksponeret for sygdomme. Fodring frarådes i områder, hvor der er sygdom i en population. Fodring kan betyde en forøget smitterisiko, da dyrene samles ved foderpladsen.

På de følgende sider kan du læse mere om vinterfodring af hjortevildt og hønsefugle.

VILDTKONSULENT SANDOR HESTBÆK MARKUS
OG VILDTKONSULENT TOMMY HANSEN, NATURSTYRELSEN

Vinterfodring af hjortevildt

Hjortevildtet på den frie vildtbane har generelt ikke behov for at få tilført foder. Om vinteren kan man dog give hjortevildtet en hjælpende hånd.

DET NATURLIGE FØDEGRUNDLAG for hjortevildtet er størst i foråret, sommeren og efterårsperioden. I vintermånederne falder udbuddet af føde – især hvis der ligger sne. Fra naturens side er fordøjelsessystemet hos hjortevildtet tilpasset til den føde, der er til rådighed. Det betyder, at dyrenes maver indstiller sig på at udnytte det begrænsede fødeudbud bedst muligt. Om vinteren består fødeemnerne af visent plantemateriale, knopper eller sågar bark, dvs. fødeemner med et højt fiberindhold og lav fordøjelighed i forhold til de friske græsser og urter, der findes om foråret og sommeren. Landbruget giver desuden ufrivilligt et fødetilskud til hjortevildtet. Markerne tilsås umiddelbart efter høst, og dermed er der tilgængelig føde for hjortevildtet det meste af året.

Er den naturlige føde i et givent område begrænset, kan der suppleres ved at etablere vildtagre eller ved udlægning af foder. En velanlagt vildtagre eller fodermark er at foretrække, da man her ikke løbende skal supplere med fodring. Skal fodermarkerne til hjortevildt være attraktive, er det bedst at etablere dem, som skulle de drives konventionelt. Dvs. placering,

såtidspunkt og gødning skal være optimal. En veletableret vildtagre med eksempelvis fodermarkvål, gul lupin, lucerne, rajgræs eller særlige frøblandinger beregnet til hjortevildt kan være et godt supplement til den naturlige føde.

Bedre adgang til naturlig føde

Er der snedække og is kan hjortevildtet ofte ikke skrabe sig frem til føde. Det kan man afhjælpe ved at skrabe nogle striber fri for sne på marken og i skoven, så dyrene kan få adgang til plantematerialet. For hjortevildt er knopper og skud fra eg og ask også værdifuld føde. Derfor er det en god idé at beskære og hugge disse sorter i vintermånederne.

Hjortevildt er ligesom andre drøvtyggere meget følsomme over for skift i føden. Fodring skal derfor opstartes forsigtigt og i så god tid, at dyrenes maver tilvænnes. En fodring, der opstartes i en periode, hvor dyrene er trængte, kan få alvorlige konsekvenser. Et pludseligt skift fra sparsom føde til store mængder næringsrigt foder kan resultere i, at dyrene foræder sig, hvilket kan give grutforgiftning (sur vom). Derfor skal

man være meget påpasselig, hvis man ønsker at udlægge foder til hjortevildtet, eksempelvis under ekstremt hårde vintre.

Det er også vigtigt, at man sikrer, at hjortevildtet, især råvildt, ikke har utilsigtet adgang til det meget proteinrige foder, som anvendes til fasaner og agerhøns – det kan også forgifte hjortevildtet. Hvis der er meget råvildt i området, anbefales det at fodertønder afskærmes med "Rio-net" eller stormasket hegn, som sikrer, at kun fuglene kan komme til tønderne. Råvildt kan hurtigt tømme en fodertønde.

Placering af foderpladser

Foder til hjortevildt kan være hø af god kvalitet, roer, kartofler, gulerødder eller havre. Derudover kan man købe forarbejdet foder i form af piller, der er specielt beregnet til hjortevildt. Fælles for det udlagte foder er, at det skal være friskt. Er det tørfoder, må det ikke blive fugtigt, da det let mugner.

Foderpladser eller -automater kan med fordel placeres på højtliggende arealer, således at området omkring foderstedet forbliver tørt. Det er ikke naturligt for hjortevildt at æde på et pløret areal, fyldt med dyrenes egen afføring. Samlingen af dyr ved faste foderpladser kan øge risikoen for smitteudveksling og overlevelsen af smitstof. Derfor bør der anlægges flere små foderpladser, der flyttes med jævne mellemrum, så antallet af dyr, der besøger den enkelte plads, ikke bliver for stort.

Ved fodring af hjortevildt er det ekstra vigtigt, at man løbende vurderer dyrenes sundhedstilstand. Dyr, som fra naturens side er svage, har lettere ved at overleve, hvis de har adgang til foder, men det er ikke nødvendigvis godt for den samlede bestand. Vinterens til tider hårde betingelser fjerner svage dyr, hvilket lader de stærkeste dyr overleve, og denne funktion kan fodring forhindre. Derfor er det særligt vigtigt, når man fodrer, at man løbende vurderer dyrenes sundhedstilstand og fjerner dyr, som er svage.

VILDTKONSULENT SANDOR HESTBÆK MARKUS,
NATURSTYRELSEN

Vinterfodring af fuglevildt

En række jagtbare fuglearter har behov for fodring, hvis vi skal sikre, at bestandene overlever vinteren.

AGERHØNEN ER KNYTTET til det åbne land, men landbrugsdriften betyder, at agerhøns ikke har optimale ynglevilkår. En supplerende fodring vil kunne sikre, at et større antal agerhøns overlever vinteren, og at de selv med en beskeden formeringsrate formår at opretholde bestanden.

En måde at sikre føde til agerhønsene på er at give dem bedre adgang til naturligt foder i form af vildtstriber i afgrøder, langs levede hegn, vandløb, markskel o.l. I disse striber sås forskellige frøsorter (hør o.a. små, olieholdige frø), som er egnede til agerhønsene. Man kan også blot efterlade en stribe af en kornafgrøde, som kan stå og afgive foder, eller lade en spildbrakstribe stå. Vigtigt er, at man ikke efterlader for store mængder af en afgrøde, så vildtet ikke når at æde den op, inden den første sne kommer.

Snedækkede afgrøder giver rotterne gode forhold. Let tilgængeligt foder sammen med sneens beskyttelse mod rovdyr kan være med til at forlænge rotternes ynglesæson. Hvilket i den efterfølgende sæson kan resultere i øget rovdrift på æg og yngel blandt jordrugende fuglearter.

Direkte fodring af agerhønen gøres bedst ved hjælp af mindre tønder eller beholdere (indeholdende 10-25

kg). Disse placeres på hønseflokken foretrukne levesteder i det åbne land i god afstand fra skove og større bevoksninger – bedst i lave, levende hegn (maks. 1-2 meter høje) og gerne med 2-3 tønder pr. 500 meter.

De lave tønder sikrer, at de let skjules i landskabet og samtidig er lette at flytte rundt på. Det er vigtigt, at tønderne kun dosserer den mængde, som agerhønsene forbruger, så der ikke ligger overskydende korn, der er tilgængeligt for rotter. Et velegnet dosseringssystem er spiralfjederen, som kun afleverer korn, når fuglen slår på fjederen, og som ikke giver rotterne adgang til foderet. Et velegnet foder i tønderne til agerhøns er små, afrensede hvedekerner.

Agerhønen kan med fordel fodres, fra markerne pløjes efter høst, og frem til dens kyllinger er klækket i maj.

Fodring af fasan

Grundprincipperne for fodring af fasaner er de samme som for agerhøns.

For fasaner gælder der dog det forhold, at de søger mere ind i skovene og optræder i større antal på den enkelte foderplads.

Fodring af fasaner kan foretages manuelt eller med foderautomater.

Manuel fodring, hvor man blot spreder kornet ud på udvalgte steder med hånden, kan med fordel anvendes i begyndelsen af sæsonen. Manuel fodring gør det nemt at flytte foderingsstedet, da det giver mulighed for at holde øje med, om foderet bliver spist op, hvor store mængder der skal anvendes, hvor fuglene gerne vil opholde sig på terrænet osv. Den manuelle fodring kan foretages på udvalgte steder, hvor dækningen er velegnet til, at fuglene i skjul kan æde i sikkerhed for forstyrrelse, samt et sted hvor man gerne vil have fuglene, når man holder jagt.

Hvis der ikke er egnede steder til manuel fodring, kan et foderspor etableres i tykninger af tæt krat eller 2-3 meter høje grantykninger. Det er vigtigt at holde sig for øje, at der skal være dækning og flugtmuligheder. Er ræve o.l. de primære rovdyr, er det vigtigt, at fuglene hurtigt kan komme på vingerne eller løbe væk, og at de har god mulighed for at overskue foderpladsen. Er det primært rovfugle, som kan angribe, må fasanerne ikke lokkes ud i åbent terræn, hvor de er udsatte fra luften.

Fasaner kan fodres med alt fra majs til raps. Hvis man fodrer manuelt, er man ret frit stillet. Til automater er hvede at foretrække, da de glatte korn fungerer i de fleste typer foderautomater og giver minimalt spild.

VILDTKONSULENT TOMMY HANSEN, NATURSTYRELSEN

PETER LASSEN

Rotteproblemer ved vildtfodring

En uhensigtsmæssig vildtfodring kan let føre til opformering af en stor bestand af rotter. Kontakt derfor altid kommunen, hvis der er rotter på foderpladsen.

ROTTERNE HAR EN meget negativ virkning på naturen. De rotter, som overlever vinteren på en foderplads, vil i foråret øve rovdrift på æg og yngel hos alle jordrugende arter. Derfor kan en indsats med vinterfodring af fasaner, ænder og agerhøns være nyteløst, hvis man ikke samtidig undgår at fodre rotterne.

Det vigtigste for at undgå rotter er, at foderpladsen er indrettet således, at vildtet spiser op, og at rotterne ikke kan komme til foderet. Omvendt er store bunker af foder eller foderautomater, hvor rotten har uhindret adgang, den sikre vej til mange rotter, da de vil grave deres gange og bo under det utømmelige spisekammer og formere sig i stort antal.

Måltet foder mængden

Rotten kan også blive et stort problem, hvor der anlægges fodermarker eller bræmmer af majs og andre

kornafrøder. Afgrøderne bliver ofte tilgængelige i så store mængder, at det vildt, det er tiltænkt, ikke kan nå at spise det. Det vil derfor være langt bedre at udså en anden afgrøde til dækning, så fuglene kan søge skjul, og fodre fra foderautomater, hvor man bedre kan styre og målrette foder mængden. Man bør være opmærksom på, at når rotten spiser store mængder af majs, optager den store mængder af K₁-vitamin, som kan gøre den resistent over for rottegift.

Ser man rotter ved en foderplads, skal man kontakte kommunen med det samme. Kommunerne har professionelle medarbejdere, som i samarbejde med jægerne kan komme problemet til livs.

På den måde bekæmpes rotterne effektivt, risikoen for sekundær forgiftning af rovdyr og rovfugle minimeres, og der spredes ikke unødige mængder gift i miljøet. Der skabes

GODE RÅD TIL EN ROTTEFRI FODERPLADS:

- Sørg for, at der ikke lægges mere foder ud, end vildtet kan æde.
- Ryd unødvendig vegetation i nærheden af foderpladsen
- Fjern byggematerialer el. lign. i nærheden, hvor rotterne kan skjule sig
- Brug en foderautomat i stedet for at fodre direkte på jorden.
- Placer foderautomaten lidt ude i det fri, så rotterne ikke kan skjule sig for rovdyr, når de skal hen til fodret.

heller ikke lokale bestande af rotter, som er resistente over for gift, hvilket ellers kan blive et stort problem for områdets ynglefugle.

Det er ikke tilladt selv at bekæmpe rotter i Danmark med gift, og det er ligeledes forbudt at benytte musegift mod rotter.

VILDTKONSULENT TOMMY HANSEN
OG ROTTEKONSULENT PETER WEILE, NATYURSTYRELSEN

Rotter kan blive et stort problem på foderpladser. Ser man rotter, skal man henvende sig til kommunen. For at forebygge problemet kan man tage en række forholdsregler, blandt andet bør man benytte foderautomater, hvor rotterne ikke kan komme til foderet.

Her ses et eksempel på at rotterne har deres gange direkte under fodertønden.

Foderautomat med fjederspiral, der begrænser mængden af foder på jorden.

Rotte- og musegift i danske rovfugle, ugler og små rovpattedyr

En undersøgelse viser, at en del af de danske rovfugle, ugler og små rovpattedyr har en eller flere rotte- og musegifte i sig.

DANMARKS MILJØUNDERSØGELSER (DMU) ved Aarhus Universitet har påvist en stor forekomst af de såkaldte antikoagulante rodenticider i vilde fugle og pattedyr.

Antikoagulante rodenticider er langsomtvirkende gifte, der anvendes til bekæmpelse af mus og rotter. De virker ved, at blokere blodets evne til at størkne. Gnavere, der indtager disse gifte, dør normalt af indre blødninger 3-8 dage efter et enkelt eller flere indtag af giften. Nedbrydningen af giften i gnaverne sker kun meget langsomt, hvilket medfører risiko for sekundær forgiftning hos rovfugle, ugler og pattedyr, der lever af gnavere. Det vil sige, at den gift, der indtages af gnaverne, utilsigtet ender i rovfugle, ugler og andre rovdyr, når disse indtager forgiftede gnavere.

Sekundærforgiftning kan være dødelig

Sekundærforgiftning med antikoagulanter kan være dødelige. Imellem 6 og 22 procent af de undersøgte tårnfalke, musvåger, natugler, slørugler, kirkeugler, brude og lækatte havde koncentrationer over den giftkoncentration, der vurderes at være kritisk.

Rapporten påpeger, at anvendelsen af antikoagulanter til bekæmpelse af gnavere i Danmark gennem de seneste 10-20 år ikke har haft en dokumenteret negativ effekt på bestandene af rovfugle og ugler, da de fleste arter i denne periode er gået frem. Omvendt kan det ifølge rapporten ikke udelukkes, at brugen af antikoagulanter lokalt eller endog nationalt har medført større ungedødelighed hos nogle rovfugle og ugler og dermed en langsommere bestandsvækst.

For brud og lækat konkluderes, at den aktuelle rodenticideksponering påvirker de små rovpattedyrs helbredstilstand og overlevelse negativt. Brud og lækat formodes at være i fortsat tilbagegang i Danmark.

Den omfattende eksponering for rodenticider må formodes at kunne bidrage til en negativ bestandsudvikling hos små rovpattedyr.

For at undgå den sekundære forgiftning af rovdyrene er det bl.a. vigtigt, at der i forbindelse med vildtfodring, fodres på en måde der ikke skaber et rotteproblem, som skal bekæmpes med rodenticider.

Hele rapporten "Forekomst af antikoagulante rodenticider i danske rovfugle, ugler og små rovpattedyr" kan findes på DMU's hjemmeside, www.dmu.dk.

BIOLOG NIELS KURT NIELSEN, NATURSTYRELSEN

Udtagning af materiale fra jagtskudt råvildt.

Stigende antal tilfælde af "den fynske syge" hos råvildtet

"Den fynske syge" hos rådyr er tilsyneladende ikke længere alene et problem for fynske rådyr. Der har i 2010 været et stigende antal indberetninger om syge og dødfundne rådyr på Sjælland.

CENTER FOR VILDTSUNDHED (CVS) vurderer ud fra symptomer som diarre, afmagring samt unormal adfærd og obduktionsfund, at "den fynske syge" har bredt sig til Sjælland. Det kan derfor frygtes, at de sjællandske rådyrbestande kan være på vej mod et bestandskollaps af samme omfang som på Fyn.

Der rapporteres stadig jævnlige om dyr med de karakteristiske symptomer på Fyn. Bestanden er tilsyneladende stabiliseret, men på et væsentligt lavere niveau end før udbruddet. Fra enkelte områder herunder lokaliteter på Sydfoyn rapporteres dog om fremgang.

CVS har i december 2010 lavet en rundspørge til vildtaylorer i en række europæiske lande om forekomsten af tilsvarende sygdom og forskningsresultater. Situationen ser ud til at være stort set uændret i de bidragende lande. Ligesom ved den tidligere rundspørge i 2009 forekommer tilsvarende sygdom stadig i rådyrbestande i Sverige, muligvis med

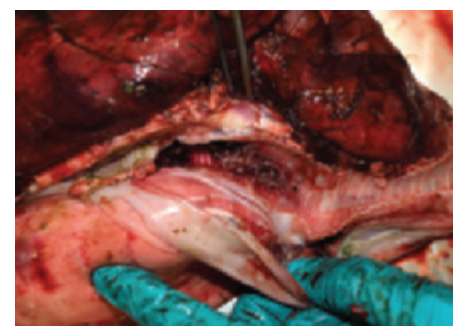
let øget forekomst i 2010. I Frankrig er der tidligere set tilsvarende sygdom, men der er ikke kendskab til usædvanlig sygdomsforekomst. Ligesom i Danmark har det heller ikke i Sverige og Frankrig været muligt at afdække årsagen. Fra lande som Norge, Finland, England, Holland, Belgien, Tyskland og Spanien er der ikke rapporteret om tilsvarende sygdomsforekomst.

Forskningsindsats har givet ny viden

I 2009 indledtes en forskningsindsats i Danmark med henblik på at finde årsagen til "den fynske syge" samt at undersøge, om der er forvaltningsmæssige tiltag, som kan beskytte bestande, eller hjælpe de bestande, der allerede er ramt. Forskningsindsatsen foregår i et samarbejde mellem Naturstyrelsen, DTU Veterinærinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser – samt udenlandske laboratorier. De mange undersøgelser, som foreløbigt er gennemført, har givet mere viden

om sygdommen. Resultater af projektet bliver løbende beskrevet her: www.vildtsundhed.dk.

Forskningsresultaterne har vist, at der findes de samme arter af mave- og tarmparasitter i dyr med og uden diarre – uanset om dyrene var indsamlet på Fyn eller Bornholm – men tilsyneladende er der et højere antal snylttere i dyr med symptomer på diarre og afmagring. Endvidere havde flere fynske dyr massiv smitte med *Giardia* – en éncellet parasit. Undersøgelsen kan ikke fastslå årsagen til disse resultater, men fund af et stort antal forskellige parasitarter tyder på, at dyrenes immunforsvar er svækket. Undersøgelser har påvist forandringer i hjernen, som tyder på, at der kan være tale om en primær virusinfektion. Opdagelsen af disse forandringer skyldes det gode samarbejde med fynske jægere, der har gjort det muligt at få prøver af hjernevæv af bedste kvalitet fra helt friske dyr. Denne type af forandringer i hjernen har ikke tidligere været påvist.

Fund af store mængder lungeorm i dyr fra november 2010.

CVS samarbejder med et hollandsk laboratorium, der har påvist to nye vira i materiale fra rådyrene. En af de hypoteser, forskerne arbejder på, er, at det kan være et virus, der medvirker til svækkelse af dyrenes immunforsvar og forandringer i hjernen.

Udvis omtanke og god hygiejne ved håndtering af syge dyr

CVS anbefaler, at man udviser omtanke ved håndtering af nedlagte dyr, da de kan være smittebærende. Finder man et dødt dyr med sygdomstegn på egen grund eller nedlægger et på jagt, er det en god ide at bortskaffe

HJÆLP CVS MED DATAINDSAMLING

Det er endnu uvist, hvilken effekt sygdommen har haft på sjællandske rådyrbestande. Forskerne opfordrer derfor alle jægere til at deltage i dataindsamlingen og indtaste sundhedsdata for så mange raske og syge dyr som muligt.

Ved at udfylde skemaet kan jægerne være med til at skaffe viden om dyrenes størrelse og vægt samt udbredelse af visse sygdomme. Der ønskes altså oplysninger om ganske normale rådyr nedlagt under jagt – både sunde og syge dyr. Siden maj 2010 er der indberettet oplysninger om 591 dyr i alt (se indberetninger på kortet), men der er nedlagt 133.000 dyr. Det peger på, at der stadig er et stort behov for, at jægerne indberetter til CVS.

Da årsagen til sygdommen ikke er kendt, kan CVS indtil videre kun give anbefalinger til jægerne ud fra generelle antagelser. Da undersøgelser tyder på, at sygdommen er smitsom, har CVS i samarbejde med Naturstyrelsen og Fødevarestyrelsen udarbejdet nogle generelle anbefalinger, der kan mindske smitteudveksling og smittespredning blandt rådyr. Anbefalingerne retter sig især mod at mindske smittespredning mellem bestande og smitteudveksling mellem dyrene. Anbefalingerne kan læses i deres fulde længde på www.vildtsundhed.dk eller www.naturstyrelsen.dk

svække dyrenes immunforsvar. På tilsvarende måde kan fodring også medføre øget risiko for smitteudveksling. Især fodring på faste foderpladser kan være med til at skabe unaturlige samlingssteder for dyrene, og det kan give gode forhold for overlevelse af smitstoffer. Derfor bør unødvendig fodring i videst muligt omfang begrænses.

SENIORFORSKER ANNE SOFIE HAMMER
OG EPIDEMIOLOG MARIANN CHRIEL,
DTU-VETERINÆRINSTITUTTET

► kadaveret. En enkel måde er at nedgrave kadaveret på findestedet. Dyret skal graves mindst 80 cm ned, for at ræve eller hunde ikke graver det op. En anden mulighed er at afhænde dyret til destruktionsanstalt. Døde dyr kan eventuelt efter aftale sendes til et forbrændingsanlæg. Det påhviler grundejeren selv at fjerne døde dyr. Ikke alle individer i en bestand er lige modtagelige for sygdomme. CVS anbefaler derfor, at man med henblik på

at sikre en bestand med bedst mulig modstandskraft mod infektionssygdomme nedlægger de svageste dyr med det ringeste immunforsvar.

En meget tæt bestand kan medføre mere intensiv smitteudveksling mellem rådyrene. Samtidig kan en tæt bestand også medføre større konkurrence om gode fødeområder og stress på grund af territoriale sammenstød mellem dyrene. Både stress og utilstrækkelig næring kan

Vildt, der fremover indsendes til undersøgelse på DTU-Veterinærinstituttet, skal ledsages af dette skema. De indsamlede informationer skal give et bedre grundlag for forskning i vildtsygdomme. Skemaet kan downloades på www.vildtsundhed.dk

Indsatsplan mod mårhunden

Mårhunden spreder sig i Jylland. Fra 2008 til 2011 har Naturstyrelsen registreret cirka 100 sikre forekomster, heraf cirka 50 i 2010.

DEN 22. DECEMBER 2010 offentliggjorde Skov- og Naturstyrelsen en indsatsplan mod mårhund i Danmark. Planens målsætning er, at der ikke er ynglende mårhund i Danmark i 2015. Den indeholder beskrivelse af dyret, dets levevis og udbredelse samt afsnit om de trusler, den kan udgøre mod den danske fauna. Desuden omtales de sygdomme og parasitter,

som mårhunden kan være bærer af, og som den kan overføre til både dyr og mennesker.

I planen anbefales en række forebyggelses- og bekæmpelsestiltag:

- samarbejde med nabolande om hindring af spredning over landegrænserne og yderligere spredning i Danmark

- nærmere undersøgelse af mulighederne for forbud mod hold af mårhund
- indsamling af døde mårhunde til undersøgelse for sygdomme og parasitter
- varslingsystem med vildtkameraer
- GPS-mærkede dyr, som viser vej til artsfæller
- fastsættelse af egentlig jagttid fra 1. september til 31. januar (så mårhunden uden videre kan nedlægges, hvis den kommer for på en jagt, uden man først skal have en aftale med grundejeren)

- • udvidede muligheder for regulering med skydevåben
- udvidede muligheder for regulering med fælder

Der nedsættes en følgegruppe for planens implementering og fremdrift. Interesseorganisationer med sæde i Vildtforvaltningsrådet samt evt. andre relevante organisationer og myndigheder inviteres til at deltage i gruppen. En succesfuld bekæmpelse af mårhunden kræver samarbejde mellem organisationer, borgere og myndigheder. Jægerne er centrale aktører i bekæmpelsen af mårhunden, og de kan yde en indsats ved blandt andet at:

- udnytte de udvidede muligheder for regulering
- undlade at skyde en mårhund, hvis du med sikkerhed kan se, at den har GPS-halsbånd
- fortælle den lokale Naturstyrelse om sikre observationer af mårhund
- indsamle og aflevere døde mårhunde til Center for Vildtsundhed eller den lokale enhed af Naturstyrelse. (Som altid ved håndtering af døde dyr bør man sørge for god håndhygiejne i form af håndvask eller brug af handsker).

VILDTKONSULENT OLE DAUGAARD-PETERSEN,
NATURSTYRELSEN

Ny bekendtgørelse sikrer øget indsats mod mårhunden

I FORÅRET 2011 vil et udkast til en ny vildtskadebekendtgørelse blive sendt i høring. Den forventes at træde i kraft den 1. april 2011, altså samtidig med den nye jagttidsbekendtgørelse. Der er hovedsageligt tale om ændringer, som skal sikre den øgede indsats mod mårhunden. Det er ændringer omkring hvilke jagtmetoder og jagtredskaber, der må anvendes, herunder om indretning og udformning af fælder.

Så snart bekendtgørelsen er endelig, vil der blive informeret nærmere om indholdet på Naturstyrelsens hjemmeside, www.naturstyrelsen.dk

Sådan søger du om tilladelse til regulering af vildt på Vilreg

I 2010 tog Skov- og Naturstyrelsen et nyt system i brug, "Vilreg," der digitalt behandler ansøgninger om regulering af skadevoldende vildt.

SOM UD GANGSPUNKT skal alle ansøgninger om regulering af vildt fremover ske i Vilreg. Det kræver ikke andet end adgang til en computer og internettet. Hvis man har en digital signatur eller personligt NemID, kan man få direkte adgang. Hvis man ikke har en digital signatur/NemID, skal man selv printe ansøgningen ud, underskrive den og sende den til den lokale enhed af Naturstyrelsen. Den underskrevne ansøgning kan også indscannes og sendes til styrelsen på mail. Adgang med NemID er ikke oprettet i skrivende stund, men forventes at komme i gang meget snart. Hold øje med vores hjemmeside.

Det er ejeren eller forpagteren af en ejendom, der kan søge om tilladelse til regulering. Når tilladelsen er modtaget på mail, kan man bede en anden om at gennemføre reguleringen, hvis man eksempelvis ikke selv har jagt-tegn. Tilsvarende kan ejere af fiske-redskaber i visse situationer søge om tilladelse til regulering. Derimod kan jagtlejere ikke selv søge om tilladelse til regulering på den lejede ejendom. Som ansøger er det vigtigt at skrive sin e-mailadresse korrekt, da al kommunikation foregår via e-mail.

Man kan kun søge om tilladelse til regulering af én art og situation pr. ansøgning. Ønsker man at ansøge om flere arter eller situationer, må man lave en separat ansøgning for hver art eller situation.

Når ansøgningen er sendt, får man en bekræftelse på mail, om at sagen er modtaget i styrelsen – og når sagen er behandlet, kommer der en mail med afgørelsen.

Indberetning af nedlagt vildt

Det er vigtigt, at det bliver indberettet, hvor meget vildt der er nedlagt på baggrund af tilladelsen. Man skal endvidere oplyse, hvordan reguleringen har virket. Dette sker også i

Vilreg. Inden der er gået fire uger, efter tilladelsen er udløbet, vil der komme en mail med en påmindelse, om, at der skal ske indberetning. I mailen er der et link til systemet. Ved indberetningen skal journalnummer og adgangskode fra tilladelsen benyttes. Indberetning kan ske af ansøgeren, men man kan også bede den, der har foretaget reguleringen om at

PETER LASSEN

indberette. Ansvar for, at der bliver indberettet, ligger hos ansøgeren.

Er der ikke sket indberetning inden fristens udløb, vil der komme en rykker. Man skal være opmærksom på, at der kun må foretages én indberetning pr. tilladelse. Det betyder, at man ikke løbende kan indberette, hvad der er reguleret, men må vente, til man er færdig. Der skal også ske indberetning, selv om man ikke har nedlagt noget.

Den indberetning, der sker i Vilreg, har ikke noget med den almindelige vildtudbytteindberetning at gøre. Det betyder, at hver enkelt jæger, som altid, skal indberette sit personlige vildtudbytte senest den 31. marts.

Man kan få adgang til Vilreg-systemet via Naturstyrelsens hjemmeside på: www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Jagt/Vildtraad/Regulering/ eller på www.virk.dk.

FULDMEGTIG ELSEBETH BRAÜNER, NATURSTYRELSEN

Reservater med resultater

Flere og flere svømmeænder benytter de danske reservater.

I 1994-2000 BLEV ANTALLET og det arealmæssige omfang af de danske reservater udvidet til omtrent det dobbelte. Formålet med de mange nye reservater er at sikre gennemtrækkende og overvintrende bestande af vandfugle ro til at søge føde og raste – og etableringen af reservaterne førte til fremgang i antallet af især jagtbare arter af svømmeænder frem til 2001. Efter en række år uden overvågning af reservaterne har DMU i 2008-2010, i samarbejde med Naturstyrelsen, gennemført månedlige optællinger af fuglene i reservaterne i jagtsæsonen.

Flere svømmeænder i Danmark

Tællingerne viser, at stadigt flere svømmeænder tager ophold i Danmark om efteråret. Antallet af rastende pibe- og krikænder i

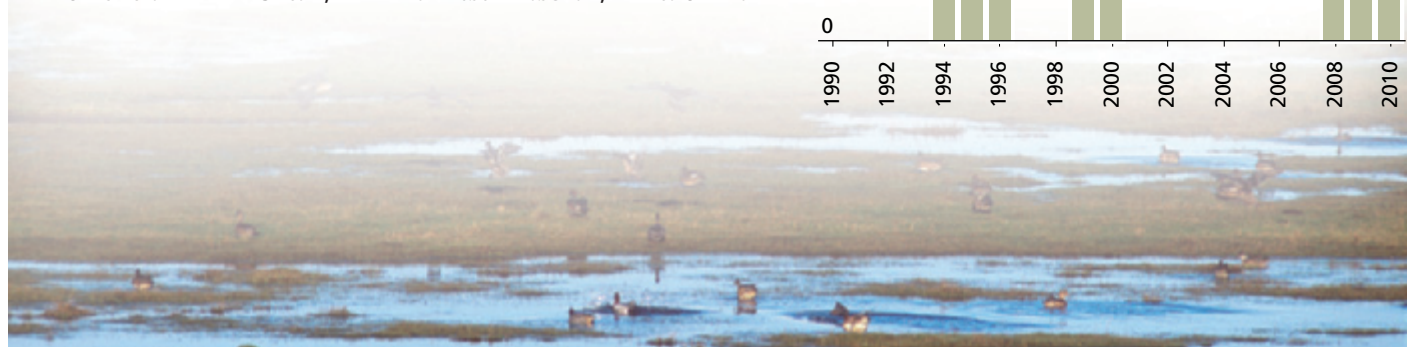

NATURGRAFIK

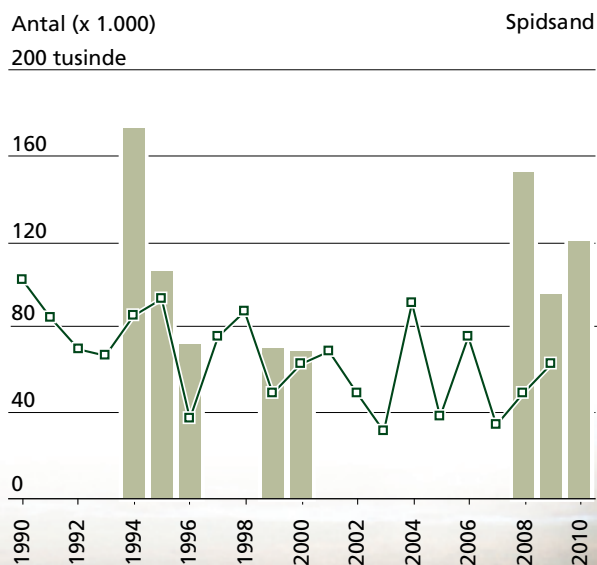
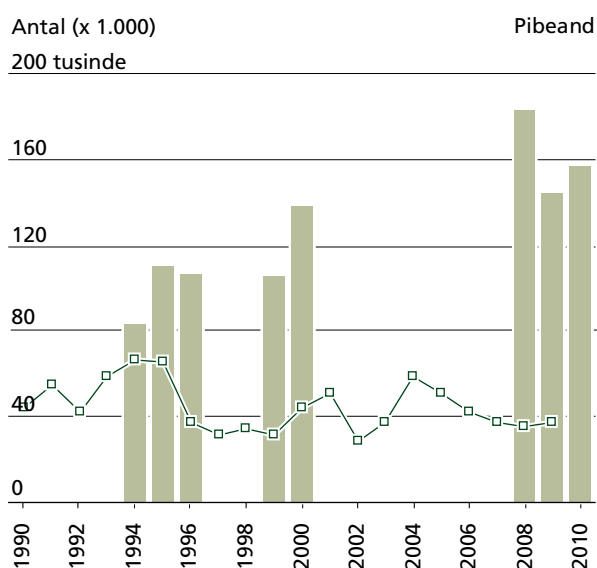
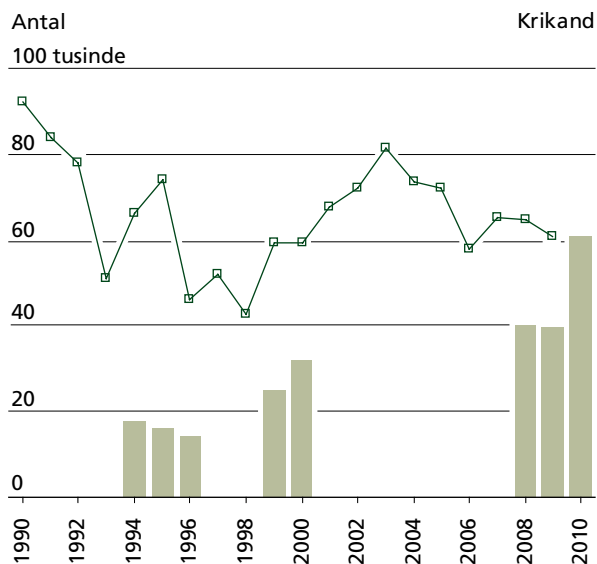
reservatnetværket har været jævnt stigende, og antallet af spidsænder stabilt siden 1994. I overvågningsperioden fra 2008-2010 er der årligt optalt 144.000-183.000 pibeænder, 40.000-60.000 krikænder og 9400-15.000 spidsænder. Der ses også et stadigt større antal gæs i tilknytning til reservaterne.

Selvom reservatarealet er fordoblet, er der ikke blevet færre ænder og gæs til jægerne. Jagtudbyttet af krik- og pibeænder er stabilt, og udbyttet af gæs stigende. Der nedlægges flere krikænder, end der tælles i reservaterne, hvilket forklares ved, at disse også forekommer i småflokke i søer og vandhuller overalt i landet. Antallet af spidsænder i udbyttet er måske på retur, og det skyldes formentlig, at spidsænderne, der er særligt følsomme over for forstyrrelser, i mindre grad end de andre arter drager på nattetræk ud af reservaterne.

SENIORFORSKER PREBEN CLAUSEN, DANMARKS MILJØUNDERSØGELSER, AARHUS UNIVERSITET

PETER LASSEN

VILDSVIN I DANMARK

Det er regeringens politik, at der ikke ønskes en fritlevende bestand af vildsvin i Danmark. Gældende praksis på området er, at Naturstyrelsen nedskyder fritstående vildsvin på egne arealer og påbyrder private grundejere at gøre det samme, når der konstateres vildsvin på privat ejendom.

Jagttid:

Orne: 01.09-31.01

So og grise: 01.10-31.01

Vildsvin må desuden reguleres året rundt, og kræver ikke forudgående tilladelse, men kan kun ske efter aftale med ejeren af ejendommen og af personer, der er fyldt 18 år.

FØDEVARESTYRELSEN

Fødevarestyrelsen ønsker organer fra vildsvin

Fødevarestyrelsen opfordrer jægere til at give lyd fra sig, hvis de nedlægger vildsvin. Styrelsen er nemlig meget interesseret i at undersøge dyrene.

DANSKE VILDSVIN skal undersøges for en række smitsomme sygdomme, blandt andet svinepest. Derfor vil Fødevarestyrelsen gerne have fat i organer fra nedlagte eller dødfundne vildsvin.

“For jægerne er det totalt omkostningsfrit”, siger Stig Møllergaard, souschef for kontor for husdyrsundhed i Fødevarestyrelsen, og tilføjer: “Jægerne skal blot kontakte den lokale fødevareregion”. På hverdage sørger fødevareregionen for at sende en repræsentant ud for at hente hjertet og milten, som er de organer, Fødevarestyrelsen primært ønsker. Det anbefales, at jægeren selv udtager de to organer og lægger dem i hver sin plasticpose, der herefter opbevares i køleskabet. Kan jægeren ikke med

sikkerhed lokalisere de to organer, kan man ringe og blive guidet af fødevareregionen. I weekenden kan man dog ikke få denne hjælp.

“De fleste kan finde hjertet, mens milten kan være sværere at lokalisere. Milten ligger ved mavesækken og er et aflangt, tungeformet, rødbrunt organ”, forklarer Stig Møllergaard, der ser frem til jægerens samarbejde i denne sag.

Fødevareregionen registrerer ikke den enkelte jæger, der giver oplysninger om vildsvin. Derimod vil man gerne have oplyst en cirka-adresse for, hvor vildsvinet er fundet eller nedlagt.

I sidste halvdel af 2010 er mindst fire vildsvin kørt ihjel i Sønderjylland, og to vildsvin blev skudt på Herning-kanten, da de generede mennesker i byområder. Det er væsentligt flere end i de foregående år, ifølge Fødevarestyrelsens oplysninger. Andre oplysninger om observationer og nedlæggelser af vildsvin rundt omkring i landet tyder også på en øget population af vildsvin i Danmark.

Jægere bør være opmærksomme på den aktuelle sygdomssituation i udlandet, så smitte i kød eller på udstyr ikke introduceres til danske svin. Det vil sige, at man skal være særlig opmærksom på vask og desinfektion

SÅDAN KONTAKTER DU DIN FØDEVAREREGION

Midt- og Nordjylland: Kontakt Fødevareregion Vest i Herning på tlf. 72 27 50 95.

Syd- og Sønderjylland: Kontakt Fødevareregion Vest i Haderslev på tlf. 30 67 59 70.

Fyn, Sjælland og øvrige øer: Kontakt Fødevareregion Øst på tlf. 72 27 62 30.

af tøj og støvler og ikke have kontakt med danske besætninger uden forudgående 48 timers karantæne og grundig vask. Der er i januar 2011 påvist den meget smitsomme mund- og klovesyge i vildsvin i Bulgarien, og svinepest findes udbredt i vildtbestanden i de øst-europæiske lande uden for EU.

Af hensyn til fødevarer sikkerheden er det lovpligtigt at undersøge alle nedlagte vildsvin, såvel danske som udenlandske, for trikiner på et akkrediteret laboratorium. På forsiden af Fødevarestyrelsens hjemmeside, www.fvst.dk – se under "Vildt" – er der information til jægere om fødevarer sikkerhed. Trikinundersøgelserne betales af jægeren.

I øvrigt er Fødevarestyrelsen altid interesseret i informationer om vildsvineflokkene i Danmark, da disse skal testes i tilfælde af udbrud af en smitsom sygdom i Danmark. Informationer kan gives til afd-oms-dyr@fvst.dk.

DYRLÆGE CAMILLA BRASCH ANDERSEN, FØDEVARESTYRELSEN

PETER LASSEN

Første år med biotopplaner

LIDT OVER 250 biotopplaner blev anmeldt til Skov- og Naturstyrelsen i løbet af foråret 2010. Sjælland markerede sig for hovedparten med cirka 150 planer, og resten kom fra Fyn og Jylland. Biotopplanerne kom fra meget forskellige ejendomstyper – lige fra små landbrug på 30-40 hektar til de store på 500-1000 hektar. Flere ejendomme anmeldte mere end én biotopplan for at opdele deres ejendomme mellem forskellige jagtkonsortier.

Kontrol af biotopplaner

SKOV- OG NATURSTYRELSEN gennemførte, som krævet i bekendtgørelsen om udsætning af vildt m.m., kontrol af lidt over 5 procent af de anmeldte biotopplaner. Kontrollen blev gennemført i løbet af august måned 2010. Kontrollen for 2011 forventes at falde lidt tidligere på året, da det vil give bedre mulighed for opfølgning, såfremt der er behov for det.

Find fakta om biotopplaner på www.naturstyrelsen.dk

PÅ NATURSTYRELSENS hjemmeside ligger en folder om god skik for biotopplantiltag samt et eksempel på, hvordan en biotopplan kan udarbejdes. Du kan også finde svarene på en lang række af de spørgsmål, som styrelsen har modtaget. Husk, at der skal ske anmeldelse af biotopplaner inden den 1. maj 2011 – også selvom du har anmeldt en biotopplan i 2010.

Se mere på www.naturstyrelsen.dk

SCHWEISSHUNDEFØRERE – se mere på www.schweiss.dk

BORNHOLM

Allinge	Jim Hugo Vilhelmsen	56480585	51287597
Nexø	Jørn Due Johansen	56493242	30525894
Nexø	Ove Folkmann Espersen	56470359	30117052
Rønne	Jens Erik Jensen	56964268	26295606
Aakirkeby	Paul Baunkjær	56971982	21456057

FYN

Agedrup	Jan Poulsen	65974449	26846948
Assens	Lars Chr. Jensen	40581942	64741946
Broby	Bent Hundstrup	62632050	20169018
Faaborg	Morten Jänichen	62652552	20892652
Middelfart	Jørgen Ibsen	64414515	23713915
Middelfart	Kim Bennedsen	64401872	21589666
Middelfart	Lars Madsen	42423639	64403639
Morud	Lars Malver	65964440	20704202
Nyborg	Knud Peder Sølund Hansen	65310568	26150568
Odense N.	Henrik Jesper Nielsen	65954422	20266803
Rudkøbing	Niels Peter Madsen	62512462	21923256
Stenstrup	Mads Wrang Rasmussen	28797428	62261469
Svendborg	Jes Lind Nissen	22611577	62208077
Søby Ærø	Carsten S. Rasmussen	62581490	40144990
Vester-Skerninge	Claus Aagaard	62262007	40454007
Vissenbjerg	Bent Jacobsen	64473140	40374370

JYLLAND

Allingåbro	Brian Pape	20337078	
Ans By	Jørn Kærsgaard	86870223	40512489
Ansager	Finn Hyldahl Petersen	75297473	26837274
Ansager	Henry Bertelsen	75297719	20337719
Augustenborg	Bjarne Jørgensen	40961646	74431646
Aulum	Lars Mikkelsen	97476869	20414930
Auning	Mads Flinterup	40928448	35554586
Bedsted Thy	Alex Bang Henriksen	40273001	
Bjerringbro	Finn Møller	86684079	20301501
Blåvand	Ole Knudsen	75279043	21418612
Brande	Esper Christensen	20441802	97180836
Brande	Kurt Påskesen	96422033	40714327
Branderup J	Christian Kjær-Andersen	74835353	60897853
Brovst	Gunnar Sørensen	98235251	22434251
Brovst	Per Hyttel	98235046	26875430
Brørup	Villy Hjorth Sørensen	75382678	40182678
Dronninglund	Henrik Kristensen	29600458	
Egtved	Ole Bundgård-Petersen	38124697	29467097
Ejstrupholm	Laurids Jonassen	75772611	40626611
Ejstrupholm	Preben Jørgensen	23203231	75773118
Erslev M.	Søren Povlsen Kibsgaard	97741204	40428204
Esbjerg Ø.	Einar Møller Sørensen	75144358	22117404
Fjerritslev	Preben Røge	98225668	26875452
Fredericia	Henrik Veng Christiansen	41230091	75931700
Fredericia	Poul Erik Kristensen	24416687	
Frederikshavn	Kim Schou Jørgensen	30272028	
Gistrup	Jens Lindstrøm	40453546	98333546
Give	Tommy K. Kristiansen	22250159	40335611
Gråsten	Carsten Batzlaff	74652260	
Haderslev	Vagn Rasmussen	74527370	20983562
Hadsund	Henrik Pindborg Pedersen	98575254	53322220
Hals	Morten Hovalt Bruun Aaen	40441421	
Hammel	Johnny Marius Merkelsen	86963618	40303518
Havndal	Allan Andersen	86472096	25472196
Havndal	Lars-Erik Hansen	20301420	

Fortsætter på næste side

Hinnerup	Flemming Thune-Stephensen	86988325	21261460	Tinglev	Claus Bruun Jørgensen	23207227	74642950
Hirtshals	Bent Bolli Hansen	40519362		Tjele	Brian Vels	87597161	21652095
Hirtshals	Jørgen Jensen	98971178	21618355	Tønder	Hans Peter Boldt	21443387	74738312
Hjortshøj	Ervind Jensen	86999536	40339536	Tårs	Arne Kræmmergård	98961863	20161863
Holstebro	H. Grønborg-Pedersen	97461151		Tårs	Svend Åge Jensen	98961842	20102094
Holstebro	Hans Erik Sørensen	97432213	21295513	Ulfborg	Brian K. Jensen	97495094	40440936
Ikast	Bent Hanning Kristensen	97140107	30972807	Vamdrup	Freddy Jensen	75583820	21647410
Ikast	Lindy Nielsen	21768594		Varde	Leo Feldvoss	75267272	40614072
Jelling	Henrik Korsholm	75872266	20912500	Vemb	Henrik Hedegaard	97481268	61182121
Jerslev	Bjarne Christensen	21488135		Viborg	Jørgen H. Gravesen	40841425	97548061
Jerslev	Erik Vormstrup Stokbro	98834197	29494197	Viborg	Peter Madsen	86647307	40584307
Kjellerup	Erwin Frederik Hagen	86668031	51808031	Videbæk	Asger Kjærsgård	23389132	97166361
Knebel	Lars Haugaard	22112754	35125797	Videbæk	Nicolai Vennevold Flydtkjær	97226283	40462483
Lem St	John Pedersen	97361127	97341233	Videbæk	Orla Boo Møller	97175758	20713674
Lemvig	Jens Erik K. Bro	97820932	20136776	Vildbjerg	Morten Friis Jensen	97487899	61799748
Læsø	Jørgen S. Larsen	98491597	29620659	Vildbjerg	Niels Grønbæk	97131413	40379713
Læsø	Michael Christiansen	98491454	40463517	Vojens	Jørgen K. Duus	21624612	74506263
Løgumkloster	Allan Skriver	74743672	61793672	Vojens	Keld M. Pedersen	74871742	20848742
Løkken	Jens Brandt Andersen	98991696	20931696	Vonge	Esben Neerup Rørvang	60618048	
Nimtofte	Alan Hansen	86244310	24944750	Vorbasse	Arne Egebak	40859622	
Nordborg	Christian Jessen	74474738	24248901	Ølgod	Jens Abildgård	75323556	40284222
Nørre Nebel	Karl Andersen	75287091	75288141	Ålbæk	Peter Andersen	98488382	30983082
Oksbøl	Bjarne Christiansen	75272031	40359031	Års	Jørn Lund-Thomsen	98653082	20473382
Outrup	Steen S. Petersen	75251031	22433703	Års	Per Martin Sass Matthiassen	23265643	98656180
Padborg	Ivan Lund	74671374	40301374	Års	Erik Jenner	23264425	98661425
Randers NV	Jesper Grønlund	86454712	21488349	LOLLAND-FALSTER			
Randers SØ	Jens Holger Ryer	86495328	40100682	Nakskov	Lars Knudsen	23435068	
Randers SØ	Michael Ramlau-Hansen	40151542	86491540	Nakskov	Stig Carlsen	60156879	54939434
Ribe	Ove Rudbeck	75422105	30638175	Nykøbing F	Rune Rübner-Petersen	54850978	40314221
Ringkøbing	Jens Chr. Stræde	97322762	20422762	Vesterborg	Lars Dyrdegaard	54604474	20410356
Ringkøbing	Jens Jørn Kallesø Sørensen	20621661		SJÆLLAND			
Ryomgård	Frits Hansen	86386368	21278041	Allerød	Tom Gerral Nielsen	32665022	
Ryomgård	Knud Risager	20224247	86394247	Birkerød	Peter Knudsen	45814383	21429843
Saltum	Niels Guldager	40950769	98881844	Bjæverskov	Henning Andersen	56870083	40250283
Samsø	Søren Jørgensen	86591879	40313431	Borup	Gunnar Johansen	25228930	23281052
Silkeborg	Find Pedersen	86800375	21471234	Dalmoose	Jørgen Lang	58141331	21708205
Silkeborg	Jørgen Olsen	21620107	86820107	Dragør	Kristian Graversen	32538943	40958948
Silkeborg	Steen P. Johansen	75682451	22624744	Fuglebjerg	Viggo Vind	57849284	61420859
Sindal	Ole Lund	30900945	98420945	Græsted	Jens Vang	48394208	40131705
Skals	Vagn Jensen	86695883	20258664	Græsted	Stig Jensen	48360209	23215343
Skanderborg	Henri Vivike	86577137	40730978	Haslev	Kim G. Pedersen	20260931	
Skive	Anders Laigaard	97526864	20923307	Haslev	Leif Stonor Nielsen	29666381	56326381
Skive	Finn K. Meier	97544003	40176609	Helsingør	Morten Kyrsting Hørup	27113181	
Skjern	Bent Jørgensen	97352058	20482982	Herlufmagle	Niels-Henrik Christiansen	55548527	20240145
Skjern	Svend Erik Øgendahl	97366247	20223453	Holmegaard	Henrik Groth Andersen	56963416	24237870
Snedsted	Henrik S. Kristensen	97938059	22221620	Holmegaard	Kim Lindgren	55565700	31211521
Sommersted	Hans H. Henningsen	40431144	70201320	Højby	Dan Foglmann	59306222	26459053
Sorring	Thomas Nielsen	86957113	22260167	Hørsholm	Jim Schou Larsen	24273947	29884064
Sporup	Jan Buch Jacobsen	86968465	20208465	Jerslev Sjælland	Rene Larsen	59500063	51740198
Stenderup	Birger Sørensen	75652384	26202383	Jægerspris	Brian Worm Jensen	24203303	
Storvorde	Jan Nedza	30287748	98317224	Lundby	Niels Christoffersen	55767225	51214482
Struer	Klaus Thusgaard Andersen	97856496	20401987	Mern	Jens Rasmussen	55985870	
Struer	Poul-Erik Hansen	29253854	97853854	Nykøbing Sj.	Frede Larsen	59328271	40100725
Sunds	Karsten B. Pedersen	20479542		Næstved	Jørgen Stengel Hansen	55564663	40545018
Sønder Omme	Olaf Grøn Lyngby	75341776	23481976	Næstved	Peter Larsen	55737978	40897978
Sdr. Stenderup	Torben Olesen	75571323	40831323	Sorø	Torsten Blum Hansen	40902010	23297916
Sønderborg	Thorkild Elneff	74468371	61161804	Sorø	Verner Lauritsen	57849401	20498401
Thisted	Jørn Toft	97997255	29927145	St. Heddinge	Søren Larsen	20295653	22595085
Thisted	Ole Pedersen	97911139	20676139	Stenløse	Per Clausen	51901803	61268010
Tim	Kristian Mortensen	20167675	97333175	Vig	Henrik Bendixen	40626811	
Tinglev	Aksel Bek	74643453	40103453	Vipperød	René Didriksen	20403986	
				Vordingborg	Bo Christensen	60190375	

Statistik for jagtsæsonen 2009/10: Udbyttet af duer fordoblet

Der blev i alt nedlagt 2,532 mio. stykker vildt i jagtsæsonen 2009/10. Det er en fremgang på 11 procent i forhold til den foregående sæson. Udbyttet af ringduer blev næsten fordoblet. Derudover var der markante stigninger i udbyttet af krondyr, agerhøns, gæs og råger, mens der var markante fald i udbyttet af ederfugle og blishøns.

EFTER SEPTEMBERFREDNINGEN af ringduer fra og med sæsonen 2007/08 forventede alle, at jagtudbyttet ville falde markant. Udbyttet faldt da også umiddelbart med mere end 100.000, og det lå i sæsonerne 2007/08 og 2008/09 på godt 170.000 (Tabel 1). Men i sæsonen 2009/10 nåede udbyttet op på ikke mindre end 332.200 duer, dvs. en fremgang på 90 procent – og dermed næsten en fordobling i forhold til den foregående sæson. Det fremgår af den årlige opgørelse af vildtudbyttet fra Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) ved Aarhus Universitet.

Masser af ringduer – men hvorfor?

Hvad var baggrunden for den store stigning i sæsonen 2009/10? Da der ikke var nogen åbenlys forklaring, valgte DMU at lave en hurtig rundspørge ved at kontakte 202 ringduejægere, som blev tilfældigt udvalgt blandt de jægere, der havde nedlagt flere end 10 duer.

Jægerne viste sig som sædvanligt at være meget interesserede i at bidrage med oplysninger. De gav en lang række bud på en forklaring på det store udbytte. De fleste holdt på, at den hårde vinter med sne og kulde i december og januar fik duerne til i store antal at søge mod fodermarker eller striber af uhøstet majs langs skovkanter og remiser eller mod steder, hvor der var lagt foder ud til fasaner og hjortevildt. Det resulterede i, at duerne fulgte mere forudsigelige "træk-ruter", når de skulle finde føde, end i snefrie år, hvor duerne kan finde føde forskellige steder i landskabet. Denne forudsigelighed gav jægerne bedre muligheder for at skyde duer, end det normalt er tilfældet. Med hensyn til mængden af duer bemærkede mange jægere, at bestanden er vokset efter septemberfredningen, og at der i øvrigt var mange nordiske duer her i landet gennem efteråret og vinteren 2009.

Gunstig vinter gav stort udbytte

De gunstige jagtmuligheder betød, at 23 procent flere jægere nedlagde ringduer i 2009/10 end i den forrige sæson, og at det gennemsnitlige dueudbytte per jæger var 55 procent højere. Omkring halvdelen af det

	2007/08	2008/09	2009/10
Jagttegnsløser	165.000	166.000	169.600
Udbytteskemaer (%)	84,4	69,8	70,9
Jægere med udbytte (%)	57,7	62,8	63,0
Kronvildt	4.400	5.000	6.900
Dåvildt	4.400	4.400	4.800
Sika	300	400	400
Råvildt	113.700	124.000	133.200
Hare	57.100	57.900	63.600
Kanin	5.400	2.100	2.300
Ræv	36.000	37.400	38.500
Ilder	1.400	1.700	1.500
Mink	5.900	5.100	5.000
Husmår	3.700	3.500	3.300
Agerhøne	20.700	28.000	37.400
Fasan	753.600	765.000	797.700
Ringdue	172.300	174.800	332.200
Tyrkerdue	3.600	3.600	4.300
Gråand	545.800	489.500	512.800
Andre svømmeænder*	108.900	107.500	110.900
Ederfugl	61.800	60.000	47.700
Andre dykænder*	34.000	33.300	30.200
Gæs*	35.800	40.400	57.500
Måger*	25.000	24.400	25.500
Blishøne	20.600	19.200	13.500
Fiskehejre	600	600	600
Skovsneppe	49.000	66.300	64.200
Bekkasiner	15.200	14.300	15.000
Krage (i alt)	86.400	78.600	85.700
– heraf fældefangst	17.300	16.800	14.200
Husskade (i alt)	37.800	33.400	32.900
– heraf fældefangst	12.700	12.100	10.300
Råge	91.700	79.500	98.800
Skarv	5.100	3.900	4.300
Stær	1.300	1.000	1.000
Total (mio.)	2,302	2,265	2,532

Tabel 1. Tidsmæssig fordeling af jagtudbyttet af ringduer i sæsonen 2009/10. Figuren er baseret på 135 svar på 202 spørgeskemaer udsendt til jægere med et udbytte på mindst 10 ringduer i jagtsæsonen 2009/10

*Se artsfordeling på www.naturstyrelsen.dk eller på www.dmu.dk/dyrplanter/dyr/vildtudbytte

► samlede udbytte af ringduer blev nedlagt i januar. Dette understøtter jægerens udsagn om vinterens betydning for det store udbytte. Samtidig bemærkede en del jægere, at det er svært at finde tid til målrettet duejagt i oktober, november og december, hvor dagene er korte, og weekenderne er reserveret til selskabsjagt.

De fleste duer skydes på mere eller mindre åben mark, langs skovbryn og remiser. Det er dog muligt at nedlægge duer inde i skoven, ikke mindst når det er oldenår, og en del af duerne derfor søger føde i ege- og bøgebevoksninger. Men selv om det var oldenår i 2009, blev langt den overvejende del af udbyttet, 83 procent, nedlagt uden for skoven og kun 17 procent inde i skoven.

Stadig fremgang for hjortevildtet

Udbyttet af hjortevildt steg og satte rekord for både kronvildt (6.900), dåvildt (4.800) og råvildt (133.200). Den meget omtalte og fortsat gådefulde sygdom i råvildtet på Fyn har medført en væsentlig nedgang i udbyttet i de seneste sæsoner, men nedgangen i det fynske udbytte i forhold til året før var mindre end fem procent, så måske er situationen ved at stabilisere sig her. Sygdommen er imidlertid nu også konstateret på Sjælland, men den vil tidligst kunne sætte sig spor i udbyttet for sæsonen 2010/11.

Flere agerhøns og harer

For andet år i træk var der en markant stigning i udbyttet af agerhøns (34 procent). DMU's tællinger af agerhøns viste også fremgang i 2009-sæsonen, men dog ikke så meget som jagtudbyttet. Der var ligeledes en stigning i udbyttet af harer, om end den var mere beskeden (10 procent).

Nyt rekordår for gåsejægerne

Blandt de øvrige fuglearter var der markante fremgange for råger og tyrkerduer og ikke mindst for gæs. Det samlede gåseudbytte blev næsten 60.000, en stigning på 43 procent i forhold til den forrige sæson. På grund af færre indsendte vinger er artsopdelingen af gæssene (Tabel 2) ikke så sikker som i tidligere sæsoner, men der er ingen tvivl om, at fremgangen især skyldes en markant stigning i udbyttet af grågæs.

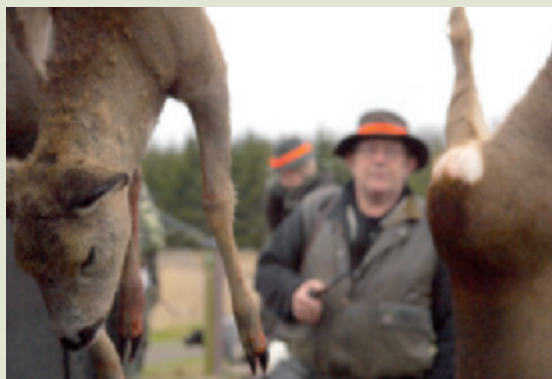
Udbyttet af ederfugle, blishøns og "andre dykænder" faldt markant. Faldet skyldes sandsynligvis nedsat jagtaktivitet på havet på grund af vintervejret i december-januar.

Udbyttet af såvel krager som husskader, der blev fanget i fælder, faldt med 17 procent, men faldet blev mere end opvejet af antallet af skudte fugle, idet der samlet var en stigning for begge arter.

De fleste indberetter nu via nettet

Andelen af jægere, der vælger at indberette vildtudbytte via nettet, er steget støt siden 2000, hvor der blev åbnet for denne mulighed. I sæsonen 2009/10 kom 62 procent af samtlige indberetninger ind via nettet. Med andre ord er det nu kun cirka hver tredje jæger, der foretrækker det klassiske papirschema. Alt i alt kom der indberetning fra 71 procent af de 169.600 jagttegnslødere (Tabel 1).

I forhold til papirschemaet har den elektroniske indberetning den fordel, at jægerne har mulighed for at indberette ekstra oplysninger om det nedlagte vildt, fx køn og

alder på nedlagt kronvildt og dåvildt. Det er der heldigvis flere og flere, der benytter sig af. Disse oplysninger er meget værdifulde som supplement til vildtudbyttestatistikken – blandt andet som input til arbejdet i de regionale hjortevildtgrupper. Jægerne har endvidere mulighed for at indberette udbyttets fordeling på de enkelte arter i samlegrupperne "Andre svømmeænder", "Andre dykænder", "Gæs" og "Måger". Alle jægere opfordres til at indberette via nettet, både det almene vildtudbytte og de specifikke, supplerende oplysninger.

Læs mere om den danske vildtudbyttestatistik på:

www.dmu.dk/dyrplanter/dyr/vildtudbytte/

SENIORBIOLOG TOMMY ASFERG,
DANMARKS MILJØUNDERSØGELSER, AARHUS UNIVERSITET

Jagtportal skal gøre det lettere at være jæger

Ny jagtportal skal gøre det nemmere at indberette og få overblik over ens egne informationer på Internettet.

DET NUVÆRENDE jagttegnsregister skal fornyes, og i efteråret 2010 gik startskuddet til et projekt, der skal være med til at skabe rammerne for den fremtidige kommunikation mellem Naturstyrelsen og jægerne. Jagttegnsregisteret er Naturstyrelsens lovfæstede register over jagttegnsberettigede, og det er grundlaget for kommunikation mellem den enkelte jæger og styrelsen.

Jagtportal-projektet skal forbedre brugervenligheden, så den enkelte jagttegnsløser blandt andet lettere kan betale jagttegn og indberette vildtudbytte. Projektet giver også mulighed for at se personlige aktuelle og historiske oplysninger, såsom vildtudbytte og betalinger. Jagtportalen giver desuden aspiranter til jagt-, buejagt- og riffelprøver forbedret mulighed for betaling og tilmelding.

Projektet ser også på muligheden af en udvikling af digitale services såsom nyhedsbreve, videoer og mulighed for at dele information med andre f.eks. via Facebook. Derudover vil Naturstyrelsen se på muligheden for at jægere kan bruge deres smartphone i forbindelse med indberetning af vildtudbytte.

I udviklingsprocessen vil både jægere og andre interessenter, herunder Danmarks Jægerforbund, blive inddraget. For at sikre, at jagtportalen dækker jægerens ønsker og behov bedst muligt, gennemførte Naturstyrelsen i januar måned en spørgeskemaundersøgelse. Undersøgelsen blev foretaget blandt de 168.000 jægere, der havde indløst jagttegn i jagtåret 2009/10, 600 deltog i undersøgelsen.

Jagtportalprojektet går i udbud i foråret 2011 og styrelsen forventer, at det nye Jagttegnssystem går i luften medio 2012.

JULIE DAHL MØLLER

Hjælp til syvsoveren – og 35 andre sårbare dyrearter

En række sårbare arter får en håndsækning i form af forhøjet tilskud til vildtbeplantning.

I EFTERÅRET 2009 blev det vedtaget, at 36 danske dyrearter skal beskyttes endnu bedre. Blandt de arter, som skal have en håndsækning er hasselmusen og birkemusen. Hasselmusen er – trods sit navn – ingen mus, men derimod Danmarks eneste repræsentant i gruppen af de såkaldte syvsovere. Syvsovere er eger- eller muselignende dyr, som klatrer rundt i træer og buske. Birkemusen hører til familien af hoppemus og er ligeledes eneste repræsentant for denne familie i Danmark. Både hasselmusen og birkemusen er sårbare arter, som kræver en ekstra indsats, da deres levesteder i landskabet er trængte.

“Plant for Vildtet”-tilskudsordningen giver nu mulighed for at søge et forhøjet tilskud på 90 procent til vildtplantninger, som samtidig særligt tilgodeser og forbedrer levestederne for hasselmus og birkemus.

“Vi håber, at mange vil benytte sig af den nye ordning og på den måde være med til at hjælpe to trængte arter i den danske natur”, siger biolog, ph.d. Ditte C. Olrik fra Naturstyrelsen og tilføjer: “Ved at plante for hasselmus-

sen og birkemusen, så skaber man jo samtidig nye og bedre levesteder for en række andre dyr”.

Det skal bemærkes, at der kun ydes tilskud til plantninger i de kommuner, hvor hhv. hasselmus og birkemus allerede findes eller med stor sandsynlighed forventes at forekomme. Hasselmusen findes primært i Sydøstjylland, på Fyn og Sjælland, mens birkemusen udelukkende findes i Jylland. Hvilke kommuner det præcist drejer sig om, samt information om ordningen og ansøgningsskemaet kan findes på:

www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Jagt/Tilskud/

Derudover forventer Naturstyrelsen igen at lukke op for ansøgninger til den ordinære “Plant for Vildtet”-ordning i løbet af foråret. I den ordinære ordning gives der nu tilskud på 50 procent til køb af vildtplanter. Følg med på:

www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Jagt/Tilskud/Vildtplantning/

Jagttegnsaftigten

Regnskab for 2010 i mio. kr.

Udgifter

Jagt- og Skovbrugsmuseet	2,9
Information	1,1
Administration af jagt og vildtforvaltningsloven inkl. VF-rådet	6,2
Jagtforsikring	5,1
Forskning og udvikling	26,5
Reservater – erstatninger og drift	3,3
Jagttegnstudstedelse m.v.	10,0
Tilskud til organisationer	8,4
Vildtplejeforanstaltninger	2,7
Konsulentvirksomhed	12,6
Skydebanepuljen	0,7
Kalø Godsadministration	0,2
Naturforvaltning	17,1
Udgifter i alt	96,8

Indtægter

Jagttegnsaftigt inkl. forsikring	90,5
Jagtprøvegebyr	2,5
Indtægter i alt	93,0
Overskud fra tidligere år	19,4

Information omfatter Vildtinformation og tilskud til informationsvirksomhed. Forskning og udvikling omfatter først og fremmest forskning ved DMU på Kalø. Tilskud til organisationer omfatter overvejende tilskud til Danmarks Jægerforbund, herunder drift af Vildtforvaltningsskolen på Kalø. Vildtplejeforanstaltninger omfatter primært Plant for Vildtet-ordningen. Konsulentvirksomhed omfatter bl.a. vildtkonsulenternes rådgivning om jagt og vildtforvaltning.

Jagttegn og prøver i 2010

- 171.301 løste jagttegn.
- 7.371 aflagde jagtprøve. 4.972 (67,5%) bestod. I 2009 bestod 66,2% jagtprøven.
- 4.430 aflagde riffelprøven. 3.309 (74,7%) bestod. I 2009 bestod 72,9%.
- 293 aflagde buejagtprøve – inkl. buejægere til fornyet buejagtprøve. 244 (83,3%) bestod. I 2009 bestod 89,1%.

HUSK INDBERETNING AF VILDTUDBYTTE

HUSK AT det din lovfæstede pligt at indberette dit vildtudbytte til Naturstyrelsen, hvis du har indløst jagttegn for jagtåret 2010/11. Indberetningen kan foretages enten på det skema, du netop har modtaget, eller online på Naturstyrelsens hjemmeside. Du skal også indberette, selv om du ikke har nedlagt vildt. Sidste frist for vildtudbytteindberetning for jagtåret 2010/11 er 31. marts 2011. Husk at du altid kan indberette online løbende gennem jagtåret.

Vejledning om jagt og vildt

Vildtkonsulenterne i NATURSTYRELSEN yder gratis vejledning og kan kontaktes på de lokale enheder.

BLÅVANDSHUK

Vildtkonsulent Ole Daugaard-Petersen
Ålholtvej 1
6840 Oksbøl
Tlf: 7254 3529
E-mail: odp@nst.dk

BORNHOLM

Vildtkonsulent Tommy Hansen
Ekkodalsvej 2
3720 Åkirkeby
Tlf: 7254 3138
E-mail: tohan@nst.dk

FYN

Vildtkonsulent Lars Erlandsen
Brun
Sollerupvej 24
5600 Faaborg
Tlf: 72543539
E-mail: leb@nst.dk

AALBORG AREALFORVALTNING

Vildtkonsulent Ivar Høst
Møldrupvej 26
9520 Skørping
Tlf: 7254 3896
E-mail: ivh@nst.dk

HOVEDSTADEN

Vildtkonsulent Sven Norup
Dyrehaven 6
2930 Klampenborg
Tlf: 7254 3158
E-mail: snj@nst.dk

KRONJYLLAND

Vildtkonsulent Sandor Hestbæk
Markus
Vasevej 7
8920 Randers NV
Tlf: 72543928
E-mail: shm@nst.dk

MIDTJYLLAND

Vildtkonsulent Steen Fjederholt
Bjørnkærvej 18
7540 Haderup
Tlf: 97454188
E-mail: sfj@nst.dk

NORDSJÆLLAND

Vildtkonsulent Niels Worm
Gillelejevej 2B
3230 Græsted
Tlf: 72543194
E-mail: new@nst.dk

STORSTRØM AREALFORVALTNING

Vildtkonsulent Lars Richter Nielsen
Hannenovej 22
4800 Nykøbing F.
Tlf: 72543233
E-mail: lrn@nst.dk

SØHØJLANDET

Vildtkonsulent Lars Bruun Hansen
Vejlesøvej 12
8600 Silkeborg
Tlf: 72543944
E-mail: lbh@nst.dk

SØNDERJYLLAND

Vildtkonsulent Klaus Sloth
Felstedvej 14, Egene
6300 Gråsten
Tlf: 72543566
E-mail: kls@nst.dk

THY

Vildtkonsulent Anton Linnet
Søholtvej 6
7700 Thisted
Tlf: 72543963
E-mail: ali@nst.dk

TREKANTSOMRÅDET

Vildtkonsulent Peter Bjerremand
Førstballevej 2
7183 Randbøl
Tlf: 72543595
E-mail: pet@nst.dk

RIBE AREALFORVALTNING

Vildtkonsulent Svend Hansen
Skovridervej 3, Arnum
6510 Gram
Tlf: 72543622
E-mail: svh@nst.dk

VENDSYSSEL

Vildtkonsulent Peter Have
Sct. Laurentiivej 148
9990 Skagen
Tlf: 72543986
E-mail: peh@nst.dk

VESTJYLLAND AREALFORVALTNING

Vildtkonsulent Jens Henrik Jakobsen
Gl. Landevej 35, Fabjerg
7620 Lemvig
Tlf: 72543663
E-mail: jhj@nst.dk

VESTSJÆLLAND

Vildtkonsulent Hans Henrik Erhardi
Ulkerupvej 1
4500 Nykøbing Sj
Tlf: 72543263
E-mail: erh@nst.dk

ØSTSJÆLLAND

Vildtkonsulent Jens Peter Bundgaard
Fægdyden 1
3500 Værløse
Tlf: 72543313
E-mail: jpb@nst.dk

Her finder du mere information

En guide til information om jagttider, forsikring og prøver.

Generelle og nyttige informationer om jagt findes på www.naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/jagt

På siden kan du finde information om følgende:

Jagttabel, generelle og lokale jagttider: www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Jagt/omjagt/hvoroghvornaar/Jagttider/

Skadevoldende vildt, herunder ansøgningsskemaer og indberetningskema til regulering af skadevoldende vildt: www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Jagt/Vildtraad/Regulering/

Vejledning om **tilskudsordninger** til gavn for vildtet, naturen og jagtmulighederne i Danmark findes på: www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Jagt/Tilskud/

Information om **jagt i statsskovene** findes på: www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Jagt/Statsskovene/

Forsikringsbetingelser for den ansvarsforsikring, som man er omfattet af når man har løst dansk jagttegn i pdf form: www.danskjagtforsikring.dk/

Information om **jagtprøve, buejagtprøve og riffelprøve** findes på: www.jagttegn.dk

Tid og sted for afholdelse af **riffelprøver** fremgår af Danmarks Jægerforbunds hjemmeside: www.jaegerforbundet.dk

Skydebaneoversigt og informationer om skydetræning findes på Danmarks Jægerforbunds hjemmeside: www.jaegerforbundet.dk

Regler og retningslinjer for **jagt i udlandet** findes på Danmarks Jægerforbunds hjemmeside: www.jaegerforbundet.dk

Information om **buejagtkurser** findes på Foreningen af Danske Buejægers hjemmeside: www.fadb.dk

THOMAS ESKE HOLM

Kommer fuglene tilbage efter jagt?

Danmarks Miljøundersøgelser har undersøgt, hvor hurtigt fuglene kommer tilbage efter jagt.

I SKJERN ENGE ER DER som i mange andre danske vådområder et ønske fra jægere om at bibeholde en mulighed for jagt, samtidig med at der sikres gode forhold for ænder, gæs, svaner og vadefugle. Spørgsmålet er så, om der kan findes en måde at drive jagt på, som ikke har større effekt, end at fuglene vender tilbage igen i løbet af en dags tid eller to.

To jagtordninger har været afprøvet i Skjern Enge, og Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) ved Aarhus Universitet har undersøgt, hvordan forskellige arter af vandfugle blev påvirket. Under begge ordninger havde 50 jægere mulighed for at gå på jagt på samme tid i et afgrænset område. Under den ene ordning var der jagt torsdag aften, fredag aften og igen lørdag morgen, hvorefter der var jagtfred i 2½ uge. Under den anden ordning var der en aftenjagt eller en morgenjagt én gang om ugen.

30 jagtforløb undersøgt

Det samlede billede for de 30 jagtforløb, som blev fulgt i årene 2002-2009, viste, at ni af 14 arter gennemgående optrådte i lavere antal på førstedagen efter endt jagt. Det var tilfældet både efter blot en enkelt aften med jagt og efter tre dage med jagt. Men nedgangen i fuglenes antal var meget større efter tre dage med jagt. På 3.-5. dagen efter endt jagt kunne der kun for enkelte arter af svømmeænder spores effekter af en enkelt aftenjagt, hvorimod der efter tre dage med jagt kunne spores

nedgange for ni arter. Det var især svømmeænderne, som holdt sig borte fra området inden for de første fem dage efter endt jagt.

I tabellen er der ud fra analyserne givet en vurdering af de to jagtformers betydning for de enkelte fuglearters brug af jagtområdet. Samlet viser undersøgelsen, at fuglenes brug af jagtområdet og naboområdet er påvirket betydeligt mere efter tre aftener/morgener med jagt end efter blot en enkelt aftenjagt.

SENIORFORSKER THOMAS BRENGBALE OG CHRISTIAN KRISTENSEN,
DANMARKS MILJØUNDERSØGELSER, AARHUS UNIVERSITET

Betydningen af to forskellige intensiteter af jagt for nogle af de undersøgte arters brug af et jagtområde i Skjern Enge. Fra uden betydning (x) over beskeden betydning (•) til markant betydning (•••••).

ART	INTENSITET AF JAGT	
	1 dag	3 dage
Grågås	•	•••
Pibeand	•••	•••••
Knarand	x	•••••
Krikand	•••••	•••••
Gråand	•••	•••••
Spidsand	•••••	•••••
Skeand	•••	•••••
Taffeland	•	x
Troldand	x	•••••
Hvinand	x	•••
Blishøne	x	•••••
Vibe	•••	•••

Nyttige adresser

Administration af jagt- og vildtforvaltningsloven:
Miljøministeriet
Naturstyrelsen
Naturplanlægning og Biodiversitet
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tlf: 72 54 30 00
Fax: 39 27 98 99

Udstedelse af jagttegn har selvstændig postadresse og telefon:
Miljøministeriet
Naturstyrelsen
Jagttegnsekspeditionen
Haraldsgade 53, 1. sal
2100 København Ø
Tlf: 72 54 24 24 (kl. 9 -12)
Fax: 39 27 39 29
E-mail: jagttegn@nst.dk

Danmarks Miljøundersøgelser
Afdeling for Vildtbiologi og Biodiversitet
Grenåvej 14, Kalø
8410 Rønde
Tlf: 89 20 17 00
Fax: 89 20 15 14

Dødfundet eller sygt vildt indsendes til:
Veterinærinstituttet
Hangøvej 2
8200 Århus N
Tlf.: 72 34 68 19
Fax: 72 34 69 01
www.dfvf.dk

Se oversigt over vildtkonsulenterne på side 19